

Stichting Bond tegen het Schenden van
Gods Heilige Naam
Postbus 362
3900 AJ VEENENDAAL

JAARVERSLAG 2017

RAPPORT

Inzake jaarverslag 2017

JAARVERSLAG 2017

INHOUD

Paginanummer

1. Bestuurs- en directieverslag

1.1 Voorwoord	4
1.2 Algemeen	5
1.3 Werkwijze	8
1.4 Activiteiten en financiële positie	14
1.5 Informatie over directie en bestuur	21
1.6 Financieel beleid en analyse	23
1.7 Toekomstparagraaf	25
1.8 Risicoparagraaf	26

2. Jaarrekening 2017

2.1 Balans per 31 december	30
2.2 Staat van baten en lasten	32
2.3 Resultaatbestemming	32
2.4 Overzicht lastenverdeling	33
2.5 Kasstroomoverzicht	35
2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat	36
2.7 Toelichting op de balans per 31 december	39
2.8 Toelichting op de baten	43
2.9 Toelichting op de lasten	44
2.10 Ondertekening	47

3. Overige gegevens

3.1 Controleverklaring	49
------------------------	----

Bijlage

Begroting 2018	53
----------------	----

1. BESTUURS- EN DIRECTIEVERSLAG

1.1 Voorwoord

Het jaar 2017 was een bijzonder jaar. Honderd jaar een Bond tegen vloeken, dat heeft Nederland ervaren. Met recht een jubileumjaar. Een jaar om te vieren? Dat is nog maar de vraag. Nog altijd wordt er gevloekt en grof taalgebruik is aan de orde van de dag. Dankbaarheid is er zeker. God maakt het mogelijk ons werk te doen. Dit tot Zijn eer en tot heil van de mensen. Onze medewerkers hebben erg hun best gedaan om het jubileumjaar tot een succes te maken en zijn daar ook zeker in geslaagd.

Opnieuw werd een beroep gedaan op de bestuursleden. Er was veel belangeloze inzet, vaak naast drukke reguliere werkzaamheden. Zonder die inzet en dat enthousiasme kan de Bond niet functioneren. Ook de vrijwilligers waren weer regelmatig met grote inzet actief. Uw inspanningen elk jaar weer om de Bond te vertegenwoordigen in uw regio is van groot belang. Dankbaar zijn we voor alle donateurs die ons werk mogelijk maken. Door uw support, op welke manier dan ook, kunnen we een geluid laten horen in Nederland dat van groot belang is.

Wij willen iedereen die in welke vorm ook ons werk heeft gesteund heel hartelijk bedanken. Zonder die steun kunnen wij ons werk niet doen.

De Bond tegen vloeken zet zich in voor respectvol taalgebruik en creëert bewustwording. Dit doen we, omdat respect voor elkaar belangrijk is, omdat taal over mensen gaat en omdat Gods Naam voor ons heilig is. We danken God voor de mogelijkheid om in Nederland dit werk te mogen doen.

Kees van Dijk
Directeur

1.2 Algemeen

1.2.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De Bond tegen vloeken is een stichting die in 1917 werd opgericht. De Bond tegen vloeken doet het werk vanuit de overtuiging dat Gods Naam heilig is. Alle vormen van respectvol taalgebruik bevorderen we met de verschillende activiteiten die we ontplooien. De organisatie staat met nummer 41180524 ingeschreven in het handelsregister onder de statutaire naam STICHTING BOND TEGEN HET SCHENDEN VAN GODS HEILIGE NAAM. De Bond tegen vloeken is gevestigd in Veenendaal.

1.2.2 Doelstelling

Het doel van de stichting is om de strijd aan te binden onder alle geleidingen van de Nederlandse samenleving tegen het grote kwaad van het vloeken. De stichting stelt zich tevens als doel, in aanvulling op deze hoofddoelstelling, kwetsend, obsceen of grof taalgebruik in het menselijk verkeer te bestrijden.

Visie

De Bond tegen vloeken® zet zich in tegen vloeken en schelden en daarmee voor respectvol taalgebruik. De Bond baseert zich op Bijbelse normen en waarden. Gods Naam is voor christenen heilig en misbruik daarvan is kwetsend. Ook schelden met bijvoorbeeld ziekten of seksuele geaardheid is voor veel mensen pijnlijk.

Missie

De missie van de Bond tegen vloeken® is om zichtbaar te zijn in de publieke ruimte en vormend bezig zijn in relatie tot doelgroepen. De Bond tegen vloeken wil zo het bewustzijn over taal en respect vergroten. Vanuit een christelijke overtuiging probeert de Bond het goede gebruik van Gods Naam te bevorderen. Daartegenover staat dat vloeken en schelden juist tegengegaan worden. De Bond tegen vloeken brengt deze visie en missie op verschillende manieren in de praktijk (zie 1.3 Werkwijze).

Donateurs

De Bond tegen vloeken had op 31 december 2017 ruim 21.000 donateurs.

1.2.3 Juridische structuur

De Bond is een zelfstandig opererende stichting met plaatselijke werkgroepen.

1.2.4 Samenstelling van het bestuur en de directie

Bestuur

Het dagelijks bestuur van de Bond tegen vloeken bestond in 2017 uit de volgende personen:

- drs. L.B.C. Boot, Veenendaal
- mw. A. Roest-Nagtegaal, Veenendaal tot 2017
- mw. drs. J. Visser-van den Brink, vanaf 2017
- mr. W.A. Mackay, Sliedrecht

In het algemeen bestuur hadden de volgende personen in 2017 zitting:

- ds. P. van Duijvenboden, Apeldoorn
- dhr. J. Kloosterman, Apeldoorn
- mr. drs. J.P. de Man, Rosmalen
- dr. R. Bisschop
- mw. M. E. van Vliet-de Ruiter, Almere

Ereleden van de Bond tegen vloeken zijn:

- ir. H. van Rossum, Zeist (overleden 17 juni 2017)
- ds. B.J. Wiegeraad, Veenendaal
- mr. E. Bos, Capelle a/d IJssel
- ds. A. Prins, Veenendaal

Personeel

Het personeel van de Bond tegen vloeken bestond in 2017 uit de volgende personen:

- Wilfried Verboom (directeur)
- Kees Hazeleger (gastdocent BO)
- Sjors van der Kraan (gastdocent VO/MBO)
- Frans de Koeijer (relatiebeheerder)
- Rens Bravenboer (denker/trainer)
- Adrie Kuipers (administratie)
- Janneke Zwijnenburg (administratie)
- Arend Kuipers (promotie)
- Marleen Kuipers (promotie)

V.l.n.r.: Kees, Adrie, Sjors, Janneke, Wilfried, Rens, Frans, Arend, Marleen

1.2.5 Statutenwijziging

Gedurende het verslagjaar zijn de statuten niet gewijzigd.

1.3 Werkwijze

1.3.1 Het Land In

Als Bond tegen vloeken proberen we niet alleen mensen te spreken maar ook iets in beweging te zetten, of te veranderen. Ook in 2017 stond het project Het Land In in het teken van taalbewustzijn creëren. Het creëren van taalbewustzijn is belangrijk om verandering in taalgebruik te bewerkstelligen. Een enkel gesprek haalt iemand niet altijd over om zijn taalgebruik aan te passen. Door een leuke ervaring of beleving toe te voegen is de kans groter dat het gesprek blijft hangen en wellicht een vervolg vindt. Het gesprek op de markt is niet altijd makkelijk en iemand is niet altijd te overtuigen met woorden. Daarom wordt voortdurend nagedacht over en geëxperimenteerd met verschillende vormen van beleving.

Met Het Land In gingen we in 2017 ongeveer 30 keer de markt op. We bezochten minder markten dan in 2016, maar juist meer grote beurzen: de Wegwijs, Naar Buiten, de Familiedagen en de 50PlusBeurs. Contact met leden en de verkoop van producten en het opdoen van ideeën stonden centraal bij de eerste drie beurzen.

Om goed aan te sluiten bij het publiek hebben we gezocht naar een positieve insteek. We zijn als Bond tegen vloeken niet alleen tegen godslasterlijke, grove taal maar staan ook voor goede taal die Gods Naam eerbiedigt en mensen respecteert.

Met Het Land In hebben we ook in 2017 weer duizenden Nederlanders bereikt met onze boodschap.

“Het land in” 2017

Waar kom je de meeste mensen tegen op een doordeweekse dag? Mensen van allerlei rang en stand. Het antwoord: Station Utrecht Centraal van de Nederlandse Spoorwegen. Alleen al in Utrecht Centraal passeren dagelijks meer dan 200.000 mensen. Aan deze groep hebben wij tijdens het honderd jarig bestaan van de Bond ons gepresenteerd. De speciale jubileumuitgave Glossy Holy is aangeboden op de 7 grootste stations van Nederland.

Met het hele team hebben we de jubileumacties geopend op station Utrecht centraal. In februari hebben we de eerste paar duizend glossy's overhandigt en hebben we mensen kennis laten maken met de Bond tegen vloeken middels Virtual Reality. Via deze link krijgt u een indruk van deze indrukwekkende dag: (<https://www.youtube.com/watch?v=oB4qzw-GPw8>).

Vervolgens heeft een team van vrijwilligers en medewerkers van de Bond in de daaropvolgende weken acties gehouden op Centraal station: Den Haag, Arnhem, Amsterdam, Groningen, Zwolle en Amersfoort. Tijdens de laatste stations actie vroegen wij mensen “wat vindt u van vloeken en schelden en van de Bond tegen vloeken. 100 jaar oud, moeten we stoppen met ons werk of blijven bestaan?”. Er zijn in totaal bijna 10.000 glossy's in de vroege uren verspreid onder de reizend Nederland.

Derde gastdocent

In de afgelopen vier jaar is de vraag naar gastlessen van KlasseTaal verdubbeld. Dit vraagt om uitbreiding. Christelijke, islamitische en openbare scholen staan in de rij om een gastles te krijgen. Een goede reden voor actie. Het honderd jarige bestaan bood een platform voor tal van acties rondom deze derde docent. Waar mogelijk werden events en beurzen ingericht voor ledenwerving. Na vier jaar geen nieuwe donateurs te hebben geworven mochten we dit jaar door de vele gesprekken tijdens de beurzen ruim honderd nieuwe leden verwelkomen, te verdelen in:

- Naar Buiten beurs (45 nieuwe leden)
- Familiedagen (20 nieuwe leden)
- Nederland Zingt (7 nieuwe leden)
- Opwekking (15 nieuwe leden)
- 50+ beurs (15 nieuwe leden)

Om ook huidige leden een mogelijkheid te bieden een bijdrage te doen voor het 20e lustrum is er gekozen om naast beurs benadering ook een belactie te houden.

1.3.2 Media

De Bond tegen vloeken krijgt regelmatig aandacht van landelijke media. In 2017 gold dit bijvoorbeeld voor de vele jubileumactiviteiten. Hieronder een greep uit de verschenen items:

Reformatorisch Dagblad

"Je kunt beter tegen onrecht bidden dan erom vloeken" - 28-01-2017.

"Honderdjarig bestaan Bond tegen vloeken is een triest jubileum" - 28-01-2017.

"Premier Rutte: Vloeken is volstrekt onnodig" - 26-01-2017.

Nederlands Dagblad

"Feest Bond tegen vloeken met glossy en atheïst" - 27-01-2017.

"Rutte: vloeken onnodig" - 26-01-2017.

NPO Radio 1

"Bond tegen het vloeken nodigt atheïst op verjaardag" - 26-01-2017, 22:00.

Volkskrant

"Niks begrip en dialoog: de strijd tegen vloeken moet verharden" - 30-01-2017.

Telegraaf

"Mark 'pleur op' Rutte heeft moeite met vloeken" - 26-01-2017.

Algemeen Dagblad

"Bond tegen vloeken: een achteloze vloek kan kwetsen" - 26-01-2017.

Metro

"Vloeken is als roken: lastig om mee te stoppen" - 26-01-2017.

Christelijk Informatie Platform (CIP)

"Ons werk is te vergelijken met vuilnis verwijderen" - 27-01-2017.

"Bond tegen vloeken maakt glossy 'Holy!'" - 24-01-2017.

Evangelische Omroep / Geloven

"Glossy 'Holy!' van 100-jarige Bond tegen vloeken" - 26-01-2017.

Omroep Gelderland

"Glossy tegen vloeken op Arnhem Centraal" - 02-02-2017.

"Honderd jaar Bond tegen vloeken; geen opgeheven vinger meer" - 03-02-2017.

PowNed

"Feestje Bond tegen vloeken" - 27-01-2017.

1.3.3 Onderzoeks- en Publicatiefonds

Om het onderzoek te stimuleren rond de Bond tegen vloeken en publicaties mogelijk te maken over het thema van de Bond tegen vloeken is een Onderzoeks- en Publicatiefonds in het leven geroepen. Om de werking van het fonds beter tot haar recht te laten komen is het idee omarmd om het fonds een netwerkfunctie te geven en in te bedden in het werk van de Bond tegen vloeken. Daarop zijn de leden van het dagelijks bestuur van de Bond tegen vloeken bestuurslid geworden van het fonds. Het bestuur van het Onderzoeks- en Publicatiefonds heeft vier keer vergaderd. In 2017 zijn er geen onderzoeken aangemeld om te ondersteunen.

1.3.4 Presentaties & lezingen

In 2017 zijn ongeveer 30 presentaties en lezingen verzorgd in heel Nederland. Variërend van een catechisatie of lezing, tot een clubavond. Kerkelijke gemeenten, verenigingen, clubs en andere organisaties nodigden de Bond uit om te vertellen over de organisatie, het werk, de training Vrijmoedig spreken of anderszins.

1.3.5 Vrijwilligers en Werkgroepen

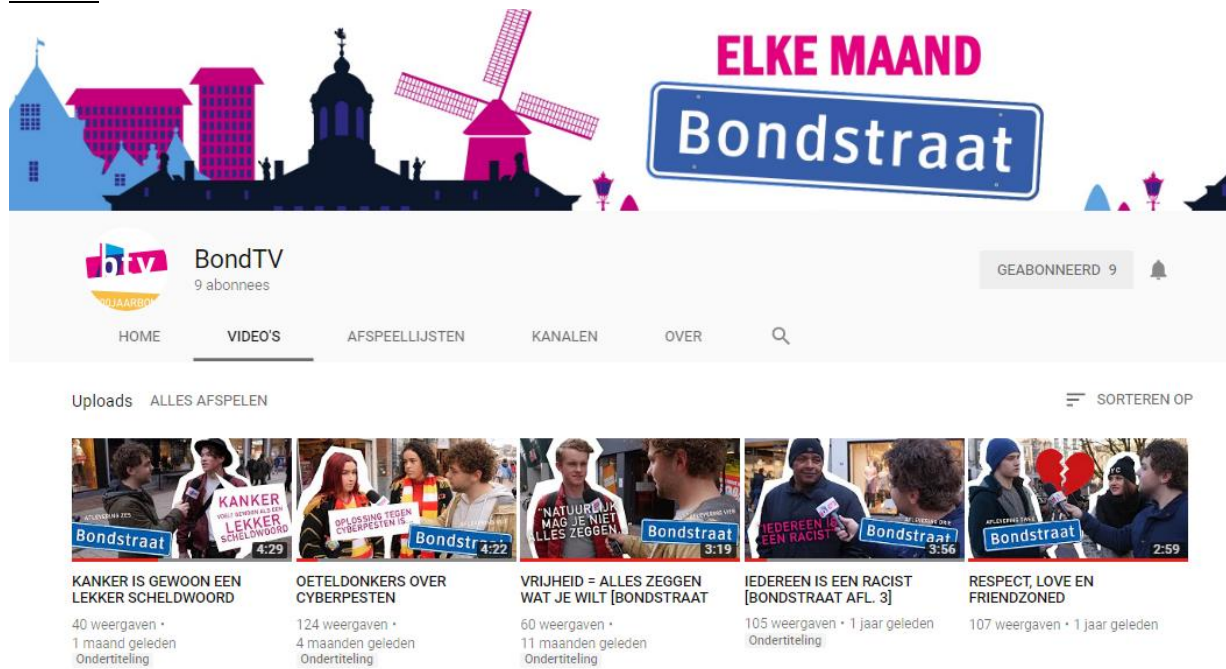
In 2017 waren ongeveer 80 vrijwilligers actief voor de Bond tegen vloeken, al dan niet in werkgroepverband. In heel Nederland zijn weer allerlei activiteiten ontplooid door de vrijwilligers. Voorbeelden zijn concerten, bezoeken aan markten of braderieën of acties op scholen. Daarmee is weer een prachtig bedrag opgehaald. De Bond is dankbaar voor de inzet van al haar vrijwilligers.

1.3.6 Sociale media

Communicatie via sociale media bereikt meer en meer mensen. Zo heeft de Bond tegen vloeken op Facebook een bereik van enkele duizenden mensen.

Bondstraat

Een serie filmpjes met als doel het jongere (16+) publiek aan te spreken. Snelle, vlotte filmpjes waarin iedere keer een taal gerelateerd onderwerp centraal staat. Hiermee zoeken we de breedte van de Bond tegen vloeken om jongeren te laten zien dat de Bond tegen vloeken veelzijdig nadenkt over taal als middel om eerbiedig en respectvol te communiceren. U vindt de filmpjes op het YouTube kanaal: [BondTV](#).

Via sociale media waren we in 2017 actief op Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn. Het doel op de sociale media is interactie over taal. Het gesprek van de Bond in de breedte voeren en voeden. Dit zorgt voor betrokkenheid die te lezen is in reacties.

1.3.8 Vrijmoedig spreken

De training Vrijmoedig spreken is speciaal voor leden van onze achterban die het moeilijk vinden om het gesprek aan te gaan in reactie op vloeken. We krijgen vaak vragen over hoe te reageren als iemand in de omgeving vloekt of herhaaldelijk vloekt. Daarom heeft de Bond besloten een training te ontwikkelen die hiervoor handvatten geeft. In de training wordt onder meer aandacht gegeven aan de ontwikkeling van vloeken en schelden in Nederland. Daarnaast gaan we in op de redenen waarom mensen vloeken en hoe we daar als christen het best op kunnen reageren.

De training wordt positief ontvangen. Behalve de trainingsavonden in Veenendaal hebben we al veel trainingen gegeven op aanvraag van kerken en verenigingen. Voor zowel jong als oud blijkt het een belangrijk onderwerp dat de nodige aandacht verdient.

1.3.9 Kort & Bondig

Voor de donateurs wordt de uitgave Kort & Bondig uitgegeven. In 2017 is de Kort & Bondig weer driemaal verschenen en op zo'n 22.000 deurmatten gevallen. De Bond probeert door middel van de Kort en Bondig te informeren en toe te rusten. Ook ziet u nieuwtjes, vragen aan donateurs of een artikel over een actueel thema. Op deze wijze worden onze belanghebbenden geïnformeerd.

1.3.10 Fondsenwerving

De Bond tegen vloeken zet middels relatiebeheer in op verbinding. Door de steun van donateurs, bedrijven en kerken kunnen elk jaar de geplande activiteiten uitgevoerd worden. Daar hoort bedanken bij, maar ook informeren. Elk jaar wil de Bond tegen vloeken nieuwe bedrijven verwelkom in de sponsorkring, nieuwe donateurs en nieuwe vrijwilligers. In 2017 is de actieve donateurswerving gecontinueerd.

1.3.11 TaalQuestie

In 2017 stagneerde de ontwikkeling en verkoop van TaalQuestie. Het aantal trainingen was zeer beperkt. De basis voor de toekomst ligt er. Verdere actie is noodzakelijk om TaalQuestie goed in de markt te zetten. In 2018 hopen we TaalQuestie verder uit te bouwen. Wij willen dit doen door actief ons netwerk te benaderen.

1.3.12 100-jarig bestaan

2017 was een bijzonder jaar. De Bond tegen vloeken kan en mag al 100 jaar zijn werk doen. In die tijd is er veel veranderd, ook in het taalgebruik. Tegelijk heeft de Bond nog steeds veel werk te doen, want er wordt net zo veel gevloekt als 100 jaar geleden. Mensen gebruiken Gods Naam als stopwoord, vaak zelfs zonder zich daarvan bewust te zijn.

Tijdens dit jubileumjaar hebben wij extra ons best gedaan om mensen bewust te maken van hun taalgebruik. Niet in het minst onder jongeren, zoals tijdens Respect2020, waar zij nadachten over een respectvolle samenleving. We organiseerden een prachtig congres, waarin we nadachten over de grenzen aan ons taalgebruik. Dat kwam ook naar voren in de glossy, die laat zien hoe verschillend mensen denken over wat wel en niet gezegd mag worden. We hebben duizenden glossy's uitgedeeld op verschillende grote stations in Nederland. We hebben reizigers gesproken in Utrecht, Amsterdam, Amersfoort, Den Haag, Zwolle, Arnhem en Groningen.

Daarnaast hebben we ook nog twee prachtige concerten gehad met ons projectkoor “Zijn Naam”. Zo konden we behalve aan het verkeerde, ook aan het goede gebruik van Zijn Naam aandacht geven. Dat is wat we door willen geven aan Nederland de toekomst in. En om de toekomst te veranderen, beginnen we bij de jeugd!

1.4 Activiteiten en financiële positie

1.4.1 KlasseTaal

KlasseTaal heeft 2017 met tevredenheid afgesloten. KlasseTaal krijgt steeds meer bekendheid. Er was opnieuw veel belangstelling voor de gastlessen. Met name de aanvragen vanuit het voortgezet onderwijs (VO) en middelbaar beroepsonderwijs (MBO) stegen fors. Vanuit het basisonderwijs (PO) bleven de aanvragen stabiel. Dat de grafieken wat minder lessen laten zien dan in voorgaande jaren, heeft te maken met andere activiteiten die in 2017 hebben plaatsgevonden. Zo werd begin 2017 het bijzondere project Respect2020 gerealiseerd.

Een toenemend aantal scholen vindt het vanzelfsprekend om expliciet aandacht te geven aan respectvol taalgebruik door middel van gastlessen en het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen. Vaak werd de hulp van Klassetaal ingeroepen door schoolleiders om met hen na te denken over de aanpak en het verminderen van de taalverruwing. KlasseTaal werd op basisscholen ingeschakeld, wanneer er een project over 'Respectvol omgaan met elkaar' of een schoolregels als 'Wij letten op onze woorden' aan de orde was.

De professionaliteit van KlasseTaal werd gewaardeerd door scholen, gelet op de reacties die terugkomen na de gegeven lessen. Voor ons een stimulans en bevestiging dat we op de juiste weg zitten en als een serieuze onderwijspartner worden ervaren. Een lerares verwoordde het als volgt: *"Collega's en leerlingen waren zeer positief over de lessen. De les is goed opgebouwd en dat geeft mooie aanknopingspunten om de leerlingen aan het denken te zetten"*.

Inhoud en werkwijze

In de lessen worden leerlingen bewust gemaakt van de kracht van woorden. Sommige woorden hebben een diepe lading. Denk aan woorden die te maken hebben met geloof of met ernstige ziektes. Deze woorden zouden alleen met terughoudendheid en respect (eerbied) gebruikt mogen worden.

De lessen werden gegeven aan afzonderlijke groepen. Met behulp van het digibord verzorgen de gastdocenten van KlasseTaal interactieve lessen via Prezi-com.

Scholenproject Respect2020

In het kader van het 100-jarig bestaan van de Bond tegen vloeken startte KlasseTaal eind 2016 het scholenproject 'Respect2020'. Het project sloot aan bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017. Het project was bedoeld voor leerlingen van de groepen 7-8 van de basisschool en de klassen 1-2 van het voortgezet onderwijs. Het project hield in, dat de klassen een politieke partij moesten oprichten en een regeringsplan zouden schrijven. In dit plan moesten respect en taalgebruik een rol van betekenis spelen.

32 klassen deden mee aan dit project, 26 basisschoollklassen en 6 voortgezet onderwijsklassen.

Voor het project Respect2020 werd een speciale website en lesbrief ontwikkeld.

De grote finale van het project vond plaats op 12 april 2017 in perscentrum Nieuwspoort te Den Haag. Drie geselecteerde klassen presenteerden hun regeringsplannen aan een deskundige jury. Groep 8 van

de Stadhouders Willem III-school uit Hendrik-Ido-Ambacht kwam als winnaar uit de bus. De klas vroeg aandacht voor cyberpesten, gevaar van de smartphone in het verkeer en kwetsend taalgebruik. De groep ontving de 'Respect2020-bokaal' uit handen van Tweede Kamervoorzitter Khadija Arib.

Andere finalisten waren het Montfort College uit Rotterdam en de Ruitenbeekschool uit Luntenen.

Tweede Kamervoorzitter Khadija Arib reikte de Respect2020-bokaal uit.

De winnaars van Respect2020, Stadhouders Willem III school, Hendrik-Ido-Ambacht.

Openingsmarkten universiteiten en hogescholen

In samenwerking met het Bond tegen vloeken-project Het Land In was KlasseTaal present op drie openingsmarkten voor eerstejaarsstudenten. Tijdens deze markten zijn er enquêtes afgenomen bij studenten. De enquêtes resulteerden vaak in interessante gesprekken met de aankomend studenten.

Bezochte openingsmarkten waren:

- 23 augustus 2017, Wageningen universiteit (WUR)
- 27 augustus 2017, Radboud Universiteit, Nijmegen (RU)
- 31 augustus 2017, Universiteit van Amsterdam (UvA)
- 31 augustus 2017, Hogeschool Arnhem-Nijmegen (HAN)

Presentaties clubs en verenigingen

In 2017 zijn er diverse (kerkelijke) clubs en verenigingen bezocht. Van Dirksland tot IJsselmuiden en van Zoetermeer tot Rhenen.

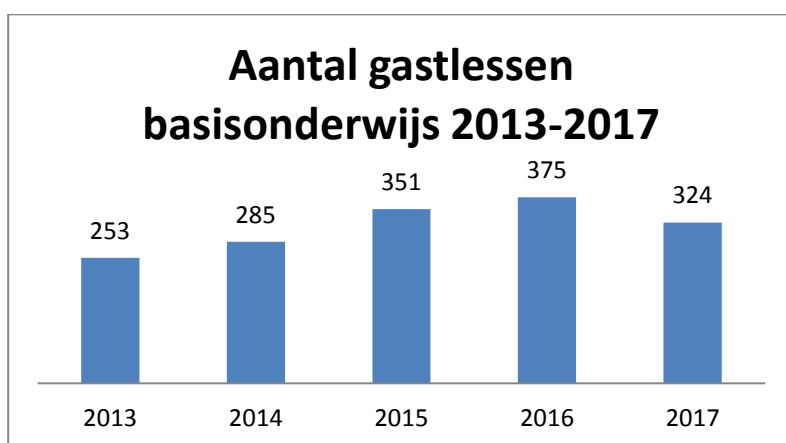
1.4.2 Basisonderwijs

Gastlessen basisonderwijs

In 2017 werden 78 basisscholen bezocht. Op deze scholen werden 324 gastlessen verzorgd.

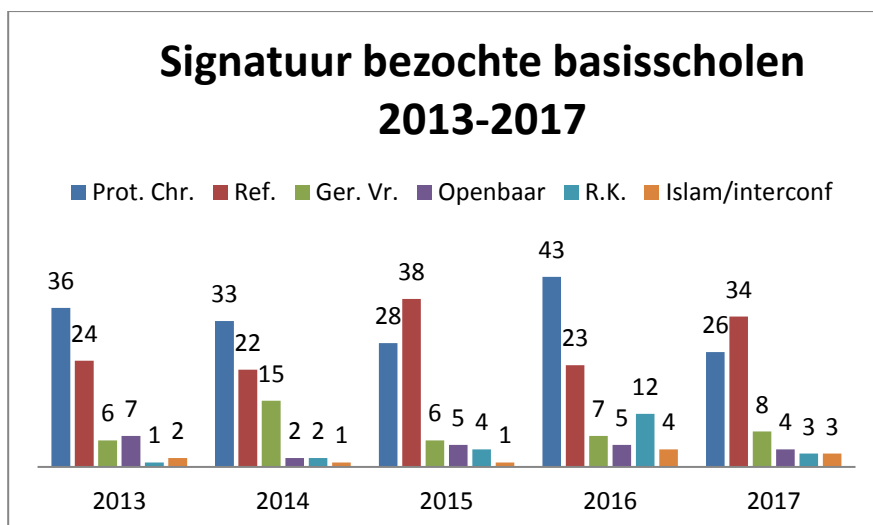
Er zijn weliswaar wat minder lessen gegeven dan het jaar ervoor, maar er staat tegenover dat via het scholenproject Respect2020 diverse groepen intensief bezig zijn geweest met het thema respectvol taalgebruik. Ook zijn er meer presentaties op clubs en verenigingen bezocht dan in voorgaande jaren. Naast het ontwikkelen en geven van gastlessen hebben de gastdocenten meegewerkt aan activiteiten die verband hielden met het 100-jarig bestaan van de Bond tegen vloeken, zoals het uitdelen van glossy's op de grote NS-stations.

Op 16 basisscholen gaf KlasseTaal in 2017 voor het eerst gastlessen.

Signatuur basisscholen

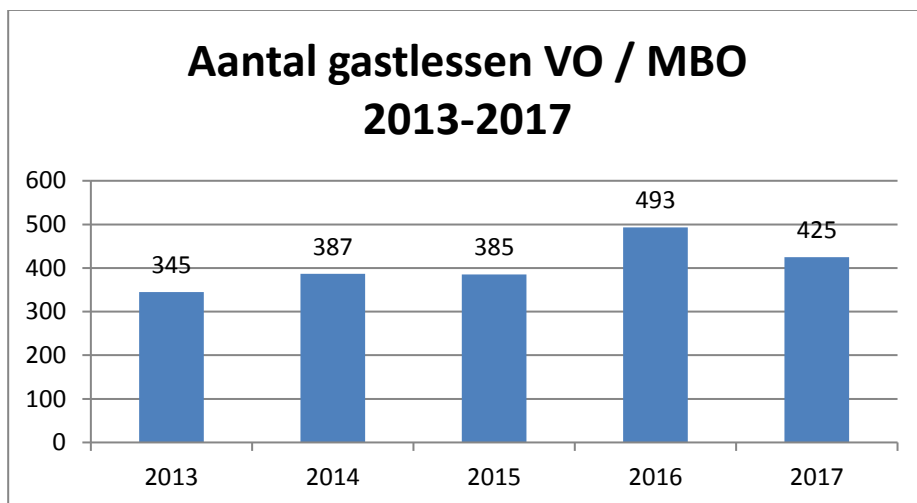
In 2017 zijn meer reformatorische scholen bezocht dan in de voorgaande jaren. Ook dit houdt verband met het jubileumjaar van de Bond tegen vloeken. Diverse reformatorische en gereformeerd vrijgemaakte scholen zijn benaderd met de vraag om mee te doen met een verkoopactie (zie onder) en gaven hier gehoor aan. Dit resulteerde ook in meer gastlessen op deze scholen.

1.4.3 Voortgezet onderwijs

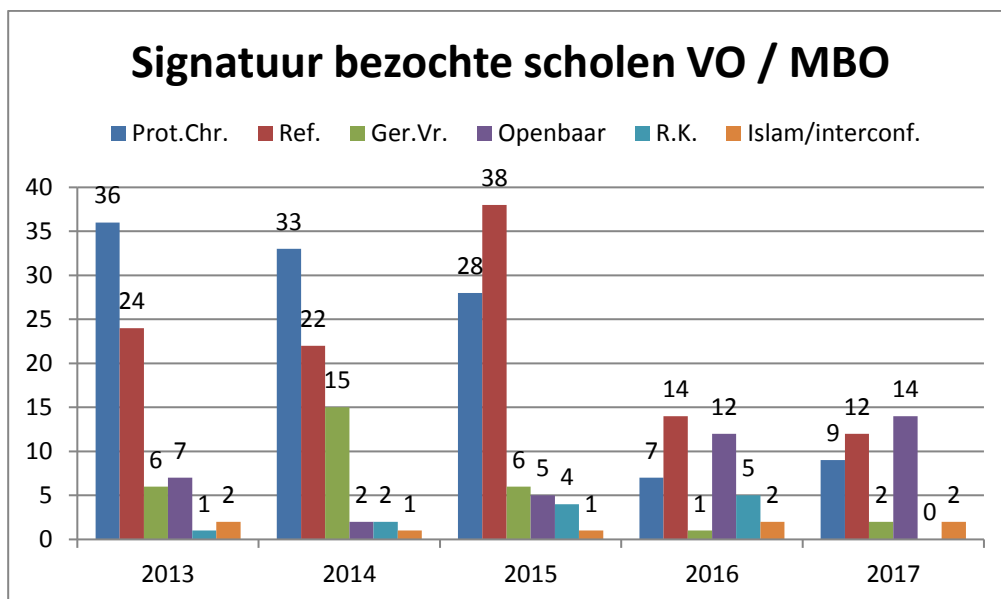
Gastlessen Voortgezet- en Middelbaar beroepsonderwijs

In 2017 werden 39 scholen bezocht. Er zijn in 2017 425 gastlessen verzorgd. Dit is een lichte daling van het aantal lessen in tegenstelling tot het aantal in 2016, omdat KlasseTaal heel druk is geweest met het Project 2020 en daar veel ruimte voor heeft gemaakt in de agenda. De scholen waar KlasseTaal structureel komt, breidden het aantal lessen uit naar meerdere afdelingen en/of locaties waardoor erop minder scholen is lesgegeven. Ook heeft KlasseTaal veel tijd gestoken in het ontwikkelen van materiaal voor Defensie. Verder in het verslag komen we hier uitgebreider op terug. Omdat veel scholen verplicht zijn om gastlessen te plannen binnen vastgestelde projectweken, hebben wij veel scholen moeten teleurstellen omdat meerdere scholen deze projectweken hebben in dezelfde periode. Hoe we hier in de toekomst mee moeten omgaan heeft onze aandacht.

Signatuur VO/MBO scholen

In 2017 zijn wat meer scholen bezocht met een Openbaar signatuur dan in vorige jaren.

Noot: De grafiek geeft een vertekend beeld, omdat het lijkt alsof veel minder scholen bezocht zijn dan in voorgaande jaren. Het totaal aantal bezochte locaties is ongeveer gelijk gebleven. Omdat we van veel scholen meerdere locaties bezocht hebben, is het aantal scholen dus relatief klein, terwijl het aantal locaties gelijk bleef.

Toename MBO scholen

Het aantal MBO en ROC scholen is in 2017 stabiel gebleven. Steeds regelmatig wordt aan KlasseTaal gevraagd een bijdrage te leveren aan de zogenaamde “terugkomdagen” voor studenten die stagelopen. Met name gebeurt dit op het Reformatische Hoornbeeck College (MBO) in Rotterdam, Amersfoort en Goes, evenals ROC Menso Alting in Groningen. Ook wordt het aantal lessen op het Summa College (School 23 MBO) en het ROC Friese Poort College, volgend cursusjaar verder uitgebouwd.

Docententrainingen VO/MBO

Door de hoeveelheid werkzaamheden en de beperkte bemensing bij KlasseTaal, hebben we het aanbod van onze trainingen tijdelijk geparkeerd. In 2018 hopen we meer ruimte te hebben om deze trainingen opnieuw aan te bieden en verder te professionaliseren. Ook denken we erover na om meerdere soorten trainingen aan te bieden.

Gastcolleges Hogeschool Rotterdam

In 2017 heeft Klassetaal opnieuw verschillende colleges verzorgd aan derdejaars studenten. De colleges stonden in het teken van Debat en Dialoog. KlasseTaal ging met de studenten in debat over de vraag naar de relevantie van KlasseTaal op VO en MBO scholen. De Hogeschool was opnieuw tevreden over de uitkomst van de lessen en heeft besloten dit in 2018 te herhalen en uit te breiden.

Gastlessen ‘Racisme en Discriminatie’

Het aantal gastlessen rond het thema ‘Racisme en Discriminatie’ is verder uitgebreid. In 2017 zijn op 3 scholen gastlessen verzorgd m.b.t. deze thematiek. Steeds meer scholen vragen of wij deze lessen, naast de lessen over ‘Taal en Respect’, ook willen verzorgen. Hiervoor hebben wij twee nieuwe lesprogramma’s ontwikkeld: Les 1. Taal en respect offline; Les 2. Taal en respect online. Het ROC Friese Poort in Emmeloord en Urk willen deze lessen verder uitbreiden naar andere afdelingen en opleidingen.

Theatervoorstelling voor praktijkonderwijs en onderbouw VMBO - bbl/kbl

In 2016 is er overleg geweest met theatergroep Schapen Enzo. Het is de bedoeling om in 2018 een theatervoorstelling te maken rond het thema: ‘Taal en Respect’. Hiermee komen we op een laagdrempelige manier tegemoet aan deze doelgroep. De voorbereidingen zijn in volle gang maar door de drukte rond het Project 2020 hebben we dit even geparkeerd.

Pilot doorlopende leerlijn - 'Identiteit en Waarden'

In 2016 zijn er verschillende besprekingen geweest met werkgroepen en de directies van twee VO scholen. Het Willem van Oranje College in Wijk en Aalburg en het Jacobus Fruytier College in Apeldoorn. Tijdens deze verkennende gesprekken hebben we gekeken naar de mogelijkheid van het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn met betrekking tot taal en respect. Het Willem van Oranje College in inmiddels gestart met een speciale werkgroep om dit op te zetten en verder te ontwikkelen. KlasseTaal kijkt over de schouders van deze nieuwe ontwikkeling mee. In 2017 hebben deze ontwikkelingen een vervolg gekregen en worden nu gefaseerd geïmplementeerd in het curriculum van de scholen. We blijven als KlasseTaal deze ontwikkelingen op de voet volgen.

Defensie

In 2016 zijn er met legerpredikanten besprekingen geweest om een nieuwe lesmethode en presentatie voor militairen te ontwikkelen. Inmiddels zijn er definitieve voorstellen gemaakt om dit in 2017 uit te werken en uit te testen. In 2017 heeft een team vanuit Defensie en KlasseTaal hard gewerkt aan een lessenserie en lesbrieven voor militairen. Inmiddels is alles gereed en zal het resultaat medio juni 2018 worden gepresenteerd aan alle legerpredikanten die in de toekomst met het materiaal aan de slag gaan.

Ontwikkeling lesprogramma's/lesbrieven

Samen met een team docenten van de hotelschool ROC De Rooi Pannen in Tilburg, is KlasseTaal een geheel nieuw lesprogramma aan het ontwikkelen voor eerstejaars studenten. Naast het ontwikkelen van nieuwe inhoudelijke Prezi Presentaties en lesbrieven, zijn wij ook bezig met het ontwikkelen van rollenspelen en casussen. Dit programma wordt september 2018 als pilot uitgetest en geëvalueerd. Als het project slaagt en wordt geaccordeerd door het managementteam, dan wordt dit programma definitief opgenomen in de opleiding van de eerstejaars studenten. Mooi dat KlasseTaal mede vorm mag geven aan de professionalisering van dergelijke beroepsopleidingen!

Overleg met directies VO en MBO scholen

Ook in 2017 is KlasseTaal opnieuw gevraagd om tijdens vergaderingen van scholen aan te schuiven en advies te geven met betrekking tot het thema Taalgebruik en Respect. Scholen laten hiermee zien dat wij een serieuze onderwijspartner zijn om hierin te adviseren. De inbreng en expertise van KlasseTaal wordt gewaardeerd.

Clubs, verenigingen en catechese

Naast het toegenomen werk op scholen is, het aantal presentaties in 2017 voor kerken enorm toegenomen. Van Evangelisch tot Gereformeerde Gemeente in Nederland worden onze bijdragen hiervoor gewaardeerd.

Acties

Vanwege het 100-jarig bestaan van de Bond tegen vloeken zijn alle reformatische en gereformeerde vrijgemaakte scholen benaderd met de vraag om een actie te houden voor de Bond tegen vloeken. Diverse scholen gaven gehoor aan de oproep en hebben in 2017 acties gehouden:

- Eben Haëzerschool, Barneveld, taartenactie
- School met de Bijbel, Nieuwkerk (Z), stroopwafelactie

De volgende scholen deden mee aan de Wilhelmina pepermuntactie:

- Kon. Julianaschool, 's Gravenpolder
- Ds. J. Fraanjeschool (loc. De Vesting), Barneveld
- Regenboogschool, Middelburg
- Willem de Zwijgerschool, Staphorst
- Ds. H. Doornveldschool, Staphorst
- Dr. Maarten Lutherschool, Punthorst
- Prins Mauritschool, Staphorst
- Koning Willem Alexanderschool, Staphorst
- Van Lodenstein College, Ede

De totale bruto-opbrengst van alle acties is ongeveer € 30.000,-. Omdat de doosjes pepermunt rechtstreeks worden ingekocht bij Fortuijn Dokkum is er een ruime marge en komt de netto-opbrengst neer op ongeveer € 20.000,- Met name de scholen in Staphorst/Punthorst hebben een grote bijdrage hierin geleverd. We zijn alle directies, leraren en natuurlijk de leerlingen zeer erkentelijk voor hun geweldige inzet.

Kon. Julianaschool (groep 8), 's Gravenpolder

Ds. J. Fraanjeschool (groep 6), Barneveld

1.5 Informatie over directie en bestuur

1.5.1 Taak en werkwijze directie en bestuur

De directiefunctie werd sinds 2011 vervuld door de heer W.H.C. Verboom. Veel taken van het bestuur waren naar hem gemandateerd. Tijdens bestuurlijk overleg legde hij verantwoording af van zijn werkzaamheden en de voortgang van de ontwikkelingen. De heer Verboom had in 2016 aangegeven zijn functie neer te willen leggen. Dit heeft geresulteerd in zijn vertrek in december 2017. Het bestuur heeft in de 2017 de opvolgingsprocedure in gang gezet. In de december 2017 is de heer C. van Dijk benoemd als directeur.

Het bestuur houdt toezicht op het werk van de directeur en oefent de toegekende taken uit die bij wet en statuut zijn bepaald. Het algemeen bestuur vergadert vier keer per jaar. Daar komen onder meer aan de orde de financiële ontwikkelingen, jaarverslagen, rapportage van directie, nieuwe ontwikkelingen e.d. Vanuit het algemeen bestuur is een dagelijks bestuur gevormd, waarin zitting hebben de voorzitter, de secretaris en de penningmeester. Dit gremium vergadert vijf keer per jaar en houdt zich voornamelijk bezig met het toezicht op het werk van de directeur, mede aan de hand van de financiële- en activiteitenrapportages.

1.5.2 Bezoldigings- en vergoedingsbeleid

Het bestuur ontvangt geen vakantiegeld of andere vergoeding voor zijn werkzaamheden. Uitsluitend reiskosten en direct voor de Bond gemaakte kosten kunnen gedeclareerd worden. Eenzelfde regeling geldt ook voor de vrijwilligers/werkgroepen.

1.5.3 Wijze benoemen en zittingsduur bestuur

Bestuursleden worden door bestuursleden voorgedragen en zij worden benoemd voor een periode van vier jaar maar kan bij besluit van het bestuur maximaal twee keer met eenzelfde periode worden verlengd. De maximumleeftijd bij aanvang van een nieuw termijn is 70 jaar.

1.5.4 Nevenfuncties bestuursleden

Drs. L.B.C. Boot :	Secretaris Deputaten Evangelisatie in de Christelijke Gereformeerde kerken in Nederland Bestuursondersteuner van de Stichting Herziening Statenvertaling Coördinator Digital Bible Applications bij uitgeversgroep Jongbloed in Heerenveen
Ds. P. van Duijvenboden :	Voorzitter Bond van Hervormde Zondagsscholen op gereformeerde Grondslag
J. Kloosterman :	Lid adviesraad Stichting Ontmoeting SGP-fractielid gemeente Apeldoorn Lid Panel Presentatie Ouderling Hersteld Hervormde Gemeente Apeldoorn
Mr. W.A. Mackay :	Secr./penningm. Ver. van Eigenaren Thorbeckehof-Oost te Sliedrecht
Dr. R. Bisschop :	Lid Raad van Toezicht Christelijke Hogeschool Ede Lid Commissie Opleiding en Vorming van de Hersteld Hervormde Kerk Lid Bestuur Guido de Bres-stichting, Studiecentrum SGP Lid Bestuur Stichting Studie der Nadere Reformatie Voorzitter Gezelschap van Christelijke Historici
M. van Vliet :	Bestuurslid bij de Nederlandse Zeemanscentrale Bestuurslid voor de Majoor Bosshardtprijs

1.6 Financieel beleid en analyse

Algemeen

De accountantscontrole is uitgevoerd conform de aangepaste Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties van de Raad voor de Verslaggeving. De controle heeft geleid tot enkele adviezen en aanbevelingen. Deze adviezen worden opgevolgd. De adviezen waren veelal geënt op de gewijzigde Richtlijn 650.

Een van de adviezen betreft het onderdeel “vooruit ontvangen contributies”. Tot en met de jaarrekening 2016 werd deze post opgenomen. De aangepaste richtlijn kent deze post niet meer en om die reden wordt de jaarrekening aangepast.

In 2017 is € 24.695,- ontvangen aan bestemde baten. De geoormerkte geld heeft voor € 21.169,- betrekking op de bestemming “3e scholenwerker”. Op dit moment is het risicovol om een 3e scholenwerker is vaste dienst te nemen. De kosten worden in die situatie structureel terwijl de donaties, ondanks dat het veelal doorlopende donaties betreft, niet structureel zijn. Om die reden wordt gezocht naar een andere constructie, bijvoorbeeld een 0 uren contract of een freelancer om invulling te geven aan de bestemming “3e scholenwerker”.

In de jaarrekening is de voorziening groot onderhoud opgenomen. Tot op heden was er geen noodzaak om groot onderhoud uit te voeren en om die reden is de dotatie in 2016 on hold gezet. Omdat op enig moment groot onderhoud noodzakelijk zal zijn, wordt in 2018 de voorziening opnieuw beoordeeld. Mocht doteren gewenst zijn dan zal een realistische onderbouwing volgen o.b.v. aan te vragen offertes in relatie tot bestaande richtlijnen en een meerjarenonderhoudsplan.

Conform de aangepaste RJ 650 is een uitsplitsing van baten naar herkomst noodzakelijk. De baten van particulieren, bedrijven en andere organisaties-zonder-winststreven dienen als zodanig onderscheiden te worden. Deze herindeling wordt doorgevoerd.

Analyse van het saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten was in 2017 € 10.288,- terwijl er € 0,- was begroot. De baten zijn ten opzichte van het jaar 2016 gestegen met € 102.148,-. Ten opzichte van de begroting zijn de baten gestegen met € 64.771,-.

Dit fors hogere resultaat is voornamelijk de resultante van het jubileumjaar 2017. Er zijn veel acties gevoerd en er is veel aandacht geweest voor het werk van de Bond. Een van de acties betrof de bestemming “3e scholenwerker”. De donaties voor dit doel worden geboekt in een bestemmingsfonds. De bestemming “3e scholenmedewerker” zal zeer waarschijnlijk niet structureel worden ingevuld vanwege de onzekere financiële toekomst en de lastendruk die een dergelijke structurele invulling met zich meebrengt. Wel wordt de mogelijkheid onderzocht van een freelanceoplossing dan wel een 0 uren contract.

De marketingkosten zijn t.o.v. eerdere jaren fors hoger geweest. Het jubileumjaar met de diverse activiteiten was daar debet aan. De marketingactiviteiten waren direct gericht op het realiseren van de doelstelling. Dat wil zeggen: gericht tegen vloeken en schelden en daarmee voor respectvol taalgebruik.

Kwalitatieve analyse van de mate waarin baten eenmalig of jaarlijks terugkerend zijn

De baten zijn grotendeels jaarlijks terugkerend waarbij opgemerkt dat er geen contractuele verplichting is om te doneren. Dit betekent dat er geen zekerheid bestaat omtrent de ontvangst van de baten. De fors hogere bate in 2017 had direct verband met alle jubileumactiviteiten. De verwachting is gerechtvaardigd, gelet op de langere termijn ontwikkeling, dat de bate zich in 2018 zal normaliseren.

Gewenste en gerealiseerde verhouding tussen de lasten 'besteed aan doelstelling', 'wervingskosten' en 'kosten beheer en administratie'

De toerekeningssystematiek is bij de Bond is bestendig en aanpassing wordt niet noodzakelijk geacht. Uitgangspunt hierbij is een toerekening van 73% aan de doelstelling, 14% aan wervingskosten en 13% aan beheer en administratie.

Communicatiekosten worden voor 80% toegerekend aan de doelstelling en voor 20% aan wervingskosten. Voor kantoor en algemene kosten is de verdeelsleutel 40% wervingskosten en 60% voor kosten beheer en administratie.

Beleggingsbeleid

De Bond kiest bewust voor renterekeningen en niet voor andere soorten van beleggingen met uitzondering van de eigen onroerende zaak.

1.7 Toekomstparagraaf

In het jaar 2018 wordt het meerjarenbeleid geüpdatet. Belangrijke onderdelen daarin zijn:

1. Fondsenverwerving
2. Binden en boeien van de achterban
3. Doorontwikkeling van “TaalQuestie”
4. Doorontwikkeling risicomanagementsysteem

1.7.1 Fondsenwerving

Het donateurstand vergrijst en daarom is het noodzakelijk om te zoeken naar nieuwe donateurs maar ook naar andere vormen van fondsenverwerving. Het jubileumjaar 2017 toont aan dat door gerichte acties middelen verkregen kunnen worden. Fondswerving vindt onder andere plaats bij de aanwezige werkgroepen. Behalve dat de vrijwilligers waardevolle ambassadeurs zijn ten aanzien van de doelstelling, zijn zij ook van groot belang voor het verwerven van de middelen.

Een andere vorm van fondswerving betreft het zoeken naar nieuwe donateurs. Dit door middel van zowel F2F acties zoals bijvoorbeeld op een beurs, telefoonacties maar ook door het optimaliseren van internet toepassingen.

1.7.2 Achterban

Het aantal werkgroepen die bemenst worden door de vrijwilligers is in de afgelopen jaren minder geworden. Dit geldt ook voor het aantal vrijwilligers. Het binden en boeien van vrijwilligers is in de komende jaren een belangrijke opdracht. De vrijwilligers zijn immers de ambassadeurs voor de Bond in het werkveld. Door het organiseren van vrijwilligersdagen, het bezoeken van de werkgroepen en het promoten van de vrijwilligersactiviteiten in Kort & Bondig willen wij de vrijwilligers een belangrijk podium geven.

1.7.3 TaalQuestie

TaalQuestie is ontwikkeld om bedrijven te helpen in het optimaliseren van de bedrijfstaal. Bedrijven worden geholpen om meer te bereiken op gebieden als klantenbinding, imago, interne- en externe communicatie, marketing en verkoop. Voor iedere organisatie wordt een trainingspakket samengesteld, waardoor elk aanbod uniek wordt. TaalQuestie is voor de Bond een aanvullend instrument om financiële middelen te genereren die vervolgens ingezet worden voor het realiseren van de doelstelling van de Bond.

1.7.4 Doorontwikkeling risicomanagementsysteem

In de risicoparagraaf wordt het risicomanagement systeem beschreven. De uitwerking daarvan zal in 2018 gestalte krijgen. Dit systeem zal bestaan uit (beheers)instrumenten die ingezet worden om richting te geven aan de organisatie en haar processen. De soft controls worden ingezet om het gedrag van medewerkers te beïnvloeden.

Verder zal in 2018 uitvoering worden gegeven aan de implementatie van de AVG verordening. De AVG ziet toe op de verwerking van alle gegevens die tot een persoon te herleiden zijn (persoonsgegevens). Per 25 mei 2018 wordt de Algemene Verordening Gegevensbescherming van kracht. Deze Europese wet vervangt de Nederlandse Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

1.8 Risicoparagraaf

Strategie

De doelstelling van de Bond tegen vloeken is om zichtbaar te zijn in de publieke ruimte en vormend bezig zijn in relatie tot doelgroepen. De Bond tegen vloeken wil het bewustzijn over taal en respect vergroten. Vanuit een christelijke overtuiging probeert de Bond het goede gebruik van Gods Naam te bevorderen. Daartegenover staat dat vloeken en schelden juist tegengegaan worden.

De Bond tegen vloeken brengt deze visie en missie op verschillende manieren in de praktijk. Met stationsposters worden mensen aan het denken gezet. Daarnaast levert de Bond regelmatig een bijdrage aan maatschappelijke ontwikkelingen en discussies via de media. Door publicaties worden nuances aangebracht of onderwerpen vanuit andere perspectief belicht. De Bond tracht op deze wijze op het juiste moment relevant te zijn.

Om maatschappelijk te verbreden zijn al langer geleden de merken “KlasseTaal” en “TaalQuestie”, ontwikkeld. Enerzijds om minder afhankelijk te zijn van de donateurs inkomstenstroom. Anderzijds om ook in de seculiere omgeving relevant te zijn en nog meer te worden. Wij zien namelijk de maatschappelijke tendens dat steeds minder mensen zichzelf christelijk noemen. Deze tendens is een mogelijke bedreiging. Van oudsher drijft de Bond tegen vloeken op haar christelijke achterban die het haar mogelijk maakt de wereld van respectvol taalgebruik te overtuigen. Ook niet-christenen steunen de uitgangspunten van de Bond tegen vloeken. Het is een uitdaging ook hen tot de achterban te gaan rekenen. Daarom zullen we ook steeds vaker op bijeenkomsten die niet of beperkt worden bezocht door onze achterban donateurs gaan werven.

Operationele activiteiten

De Bond tegen vloeken wordt herkend en erkend. Er wordt op haar gelet. Dat zijn we ons bewust. We propaganderen respectvol taalgebruik. En we komen we op voor een ethisch thema. Deze twee elementen zorgen voor het risico van reputatieschade. Dit risico proberen we te verkleinen door goede begeleiding en instructie van medewerkers. Mediatraining en een mediacode moeten ervoor zorgen dat eventuele negatieve gevolgen van reputatieschade beperkt blijven en liefst voorkomen worden.

Financiële positie

De laatste jaren zien we een dalende trend in de inkomsten alhoewel 2017 een rooskleuriger beeld laat zien. Het jubileumjaar zal daar zeker aan bijgedragen hebben. Met name ook door de diverse acties die zijn gehouden. Op langere termijn baart de ontwikkeling van het donateursbestand wel zorgen. De vergrijzing is een gegeven. Nieuwe en jonge donateurs moeten gevonden worden. De laatste jaren is actief gezocht naar een positieve positionering van de Bond tegen vloeken bij jonge mensen door activiteiten voor hen te organiseren. Naast een positiever imago moet dat ook nieuwe en jonge donateurs opleveren. We doen dat onder andere door het organiseren van sportevenementen en het inzetten van de social media.

Risicomanagement

De Bond tegen vloeken stelt een risicomanagementdocument op waarin relevante risico's worden opgenomen met bijbehorende beheersmaatregelen. De Bond is van mening dat het restrisico na deze nog uit te werken beheersmaatregelen acceptabel is gezien de positie en context van de organisatie.

Strategische risico's

Risico's die het vermogen van aantasten om op lange termijn kerndiensten te leveren. Dit kan betrekking hebben op het niet bereiken van doelstellingen, maar ook het onvermogen tot het uitvoeren van adequate planning, scope en resources.

Beheersmaatregelen:

- Meerjarenbeleidsplan met SWOT
- Klankbordgroepen om ontwikkelingen/nieuwe ideeën te bespreken
- Audits door eigen staf

Financiële risico's

Risico dat de Bond niet voldoende cashflow of financiële middelen zal hebben om zijn financiële verplichtingen na te komen. Deze categorie omvat kasstromen, budget, reserves en fondsen, fondsenwerving, balansverplichtingen, schuldbeheer, schadevergoedingen en verzekeringen.

Beheersmaatregelen:

- Periodieke financiële planning
- Continuïteitsreserve
- Analyse van toerekening en dekking in begroting/jaarrekening
- Systeem van interne controles

Operationele risico's

Risico van direct of indirect verlies of kosten als gevolg van onvoldoende of falende interne processen, mensen en systemen of van externe gebeurtenissen. Dit omvat goedkeuring en autorisatie door leidinggevendenden, planning, operationele activiteiten en middelen (inclusief mensen). Deze risico's kunnen voortkomen uit operationele activiteiten.

Beheersmaatregelen:

- Vastgestelde kostenstructuur
- Jaarlijkse planning en maandelijks bespreking rapportages
- Projectvoortgangsbesprekingen en projectaudits
- Handleiding Projectmatig werken (rollen en verantwoordelijkheden)
- Beschreven werkprocedures
- Controleverbanden op data en rapportages
- Vervanging/back-up in geval van ziekte
- Vrijwilligerscontracten, vrijwilligershandboek en training vrijwilligers

Juridische risico's

Het risico van onzekerheid door juridische acties of onzekerheid bij de toepasbaarheid of interpretatie van contracten, wetten of verordeningen. Deze categorie omvat naleving van wettelijke vereisten, zoals wetgeving, regelgeving, normen, gedragscodes en contractuele vereisten.

Beheersmaatregelen:

- Zorgdragen voorgoed en inzichtelijk contractbeheer
- Inhuur juridische expertise

Compliance risico's

Huidige en potentiële risico's als gevolg van schendingen van of het in strijd handelen met wetten, regels, voorschriften, voorgeschreven praktijken, intern beleid en procedures, of ethische normen. Deze risico's kunnen voortkomen uit operationele activiteiten.

Beheersmaatregelen:

- Interne controlemaatregelen en periodieke toetsing
- Externe accountantscontrole + advisering
- Audits door eigen staf
- Interne kennis up-to-date via netwerken en cursussen

Informatie Technologie risico's

Risico dat een IT-storing kwetsbaarheden zal blootleggen, beveiliging aantast of beschadigde informatie oplevert. Daarnaast is de integriteit, nauwkeurigheid, volledigheid en validiteit van gegevens die binnen deze systemen verblijven ook kritisch.

Beheersmaatregelen:

- goede samenwerkingsafspraken met verwerkersovereenkomsten
- projectmatig werken met duidelijk omschreven rollen/verantwoordelijkheden

Reputatierisico's

Risico dat potentiële negatieve publiciteit met betrekking tot de activiteiten kan leiden tot een daling van donaties, fondsen of publieke perceptie. Dit houdt in dat de reputatie bedreigd wordt door het gedrag van de organisatie als geheel, de levensvatbaarheid van een product of dienst, en het gedrag van werknemers, vrijwilligers of andere personen die met de organisatie verbonden zijn.

Beheersmaatregelen:

- Klankbordgroepen om ontwikkelingen/nieuwe ideeën te bespreken.
- Procedure voor signalen, complimenten en klachten
- Veiligheidsbeleid
- Crisiscommunicatieplan

Veenendaal, 25 april 2018

Drs. L.B.C. Boot

2. JAARREKENING 2017

2.1 Balans per 31 december (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Materiële vaste activa	2.7.1		
Gebouwen		209.572	220.826
Inventaris		11.322	21.332
Vervoermiddelen		10.796	1.402
		231.690	243.560
		-----	-----
<u>Vlottende activa</u>			
Vorderingen	2.7.2		
Belastingen en sociale lasten		4.910	-
Vorderingen en overlopende activa		17.040	11.151
		21.950	11.151
		-----	-----
Liquide middelen	2.7.3	223.335	223.513
		-----	-----
Totaal activa		476.976	478.224
		=====	=====

PASSIVA		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
Reserves en fondsen	2.7.4		
<i>Reserves</i>			
Continuïteitsreserve		367.949	374.729
Reserve financiering activa		-	1.402
		367.949	376.131
		-----	-----
<i>Fondsen</i>			
Bestemmingsfondsen		25.970	7.500
		-----	-----
Voorzieningen			
Voorziening onderhoud		33.215	33.215
		-----	-----
Kortlopende schulden			
Crediteuren		17.595	33.906
Belastingen en sociale lasten	2.7.5	7.138	8.555
Overige kortlopende schulden	2.7.6	25.109	18.917
		49.842	61.378
		-----	-----
Totaal passiva		476.976	478.224
		=====	=====

2.2 Staat van baten en lasten

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
		€	€	€
<u>BATEN</u>	2.8.1			
Baten van particulieren		527.999	500.000	436.426
Baten van bedrijven		26.777	50.000	56.538
Baten van andere organisaties-zonder-winststreven		109.995	50.000	69.659
Som van de geworven baten		664.771	600.000	562.623
Overige baten		-	-	-
Som van de baten		664.771	600.000	562.623
<u>LASTEN</u>				
Besteed aan de doelstelling	2.4	470.822	439.500	398.095
Wervingskosten	2.4	109.377	103.000	89.931
Kosten beheer en administratie	2.4	62.809	57.500	57.995
Som van de lasten		643.008	600.000	546.021
Saldo voor financiële baten en lasten		21.763	-	16.602
Saldo financiële baten en lasten		-11.475	-	-10.662
Saldo van baten en lasten		10.288	-	5.940

2.3 Resultaatbestemming

Resultaatbestemming reserves en fondsen

Continuïteitsreserve	-6.780	-158
Reserve financiering activa	-1.402	-1.402
Bestemmingsfondsen	18.470	7.500
	10.288	5.940

2.4 Overzicht lastenverdeling

Bestemming		Besteed aan de doelstelling	Wervings- kosten	Kosten beheer en administratie	Totaal 2017
Lasten		€	€	€	€
Personeelskosten	2.9.1	253.136	48.547	45.079	346.762
Communicatiekosten	2.9.2	187.103	46.776	-	233.879
Huisvestingskosten	2.9.3	11.446	2.195	2.038	15.679
Kantoor- en algemene kosten	2.9.4	-	8.190	12.285	20.475
Afschrijvingen	2.9.5	19.137	3.669	3.407	26.213
Totaal lasten		470.822	109.377	62.809	643.008

Doelbestedingspercentage van de baten:

Bestedingen aan doelstellingen/totale baten 70,8%

Doelbestedingspercentage van de lasten:

Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten 73,2%

Percentage wervingskosten:

Wervingskosten/som van de geworven baten 16,5%

Percentage kosten beheer en administratie:

Kosten beheer en administratie/totale lasten 9,8%

Begroot 2017	Totaal 2016	Begroot 2018
€	€	€
325.000	333.514	350.000
230.000	156.712	200.000
20.000	11.824	20.000
20.000	15.715	25.000
5.000	28.256	30.000
600.000	546.021	625.000
73,2%	70,8%	72,3%
73,2%	72,9%	72,3%
17,2%	16,0%	17,0%
9,6%	10,6%	10,7%

2.5 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het verslagjaar beschikbaar zijn gekomen en in het benutten van die geldmiddelen in hetzelfde verslagjaar.

	2017	2016
	€	€
Kasstroom uit activiteiten		
Totaal baten	664.771	562.623
Totaal lasten	643.008	546.021
Resultaat	21.763	16.602
Financiële baten en lasten	-11.475	-10.662
Afschrijvingen	26.213	28.256
Cash-flow	36.501	34.196
Mutaties in:		
Overige vorderingen en activa	-10.799	35.182
Crediteuren	-16.311	16.443
Belastingen en sociale lasten	-1.417	-6.164
Overige kortlopende schulden	6.191	-6.764
	-22.336	38.697
Totaal kasstroom uit activiteiten	14.165	72.893
Kasstroom uit investeringen		
Investerings in materiële vaste activa	-15.745	-275
Desinvesteringen in materiële vaste activa	1.402	-
	-14.343	-275
Totale kasstroom	-178	72.618
Saldo liquide middelen begin	223.513	150.895
Totale kasstroom	-178	72.618
Saldo liquide middelen eind	223.335	223.513

2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.6.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

2.6.2 Consolidatie

De stichting Onderzoek- en Publicatiefonds van de Bond tegen het vloeken betreft een groepsmaatschappij. Gedurende het verslagjaar 2015 hebben in deze stichting geen financiële transacties plaatsgevonden. Derhalve heeft ook geen consolidatie plaatsgevonden. Het fonds bezit geen vermogen.

2.6.3 Vergelijkende cijfers

Stelselwijziging als gevolg van toepassing nieuwe Richtlijn 650

Als gevolg van de implementatie van de nieuwe Richtlijn 650 zijn in de jaarrekening 2017 de volgende wijzigingen verwerkt:

- De presentatie van de staat van baten en lasten is gewijzigd conform het nieuwe model van Richtlijn 650. De aanpassingen hebben voor de cijfers over 2016 tot gevolg dat de omvang van de reserves met € 20.234 is toegenomen en het saldo van baten en lasten met € 6.326 is afgenomen. De aanpassingen hebben met name gevolgen gehad voor de presentatie van de baten (nieuwe indeling naar de aard van de gever).

De cijfers over 2016 zijn waar relevant aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

2.6.4 Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur schattingen maakt die van invloed zijn op de verantwoorde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen hiervan afwijken. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld.

Grondslagen van waardering

2.6.5 Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.6.6 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs. Indien van toepassing wordt de aanschafwaarde verminderd met boekwinsten die ontstaan bij vervangingsinvesteringen.

2.6.7 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

2.6.8 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende bestemmingsdonaties.

2.6.9 Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen als waarschijnlijk of vaststaand is dat een verplichting zich gaat voordoen, maar waarvan de omvang of het tijdstip van uitstroom van middelen niet bekend is.

Grondslagen van resultaatbepaling

2.6.10 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.6.11 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.6.12 Lasten

De uitvoeringskosten, wervingskosten en overige lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

De kosten van beheer en administratie zijn de kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van de baten.

2.6.13 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

De stichting hanteert voor haar medewerkers een pensioenregeling waarbij de pensioenuitkeringen zijn gebaseerd op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord.

Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een schuld opgenomen. De risico's voor prijsindexatie en beleggingsrendement kunnen mogelijk leiden tot aanpassing van de toekomstige bijdragen aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn heeft de stichting geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan toekomstig hogere premies.

Momenteel is sprake van een tekort in het pensioenfonds PFZW. Het fonds heeft een dekkingsgraad van 101,1% ultimo 2017 (2016: 90,1%). PFZW heeft in maart 2017 een geactualiseerd herstelplan ingediend uitgaande van de financiële situatie ultimo 2016. Volgens dat plan kan PFZW in het jaar 2026 voldoen aan de wettelijke eisen voor de reserves. De dekkingsgraad die PFZW dan bereikt moet hebben bedraagt 124,3%. Ieder jaar wordt het plan geactualiseerd en ter goedkeuring voorgelegd aan DNB.

2.6.14 Kostentoerekening

Kosten worden toegerekend aan de doelstellingen, werving van baten en beheer en administratie op basis van de volgende maatstaven:

- de direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend aan de doelstelling, wervingskosten of beheer en administratie;
- niet direct toerekenbare communicatiekosten worden verdeeld op basis van de beste inschatting van de gemaakte kosten naar doelstelling en fondsenwerving;
- de overige niet direct toerekenbare kosten worden naar rato van tijdsbesteding van de medewerkers en bijbehorende personeelskosten toegerekend.

2.7 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

2.7.1 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat.

	Gebouwen	Inventaris	Vervoer- middelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017				
Aanschafwaarde	439.356	98.402	7.009	544.767
Cumulatieve afschrijvingen	-218.530	-77.070	-5.607	-301.207
	<u>220.826</u>	<u>21.332</u>	<u>1.402</u>	<u>243.560</u>
Mutaties boekjaar 2017				
Investeringen	-	2.250	13.495	15.745
Desinvesteringen	-	-	-7.009	-7.009
Afschrijvingen	-11.254	-12.260	-2.699	-26.213
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	5.607	5.607
	<u>-11.254</u>	<u>-10.010</u>	<u>9.394</u>	<u>-11.870</u>
Stand per 31 december 2017				
Aanschafwaarde	439.356	100.652	13.495	553.503
Cumulatieve afschrijvingen	-229.784	-89.330	-2.699	-321.813
	<u>209.572</u>	<u>11.322</u>	<u>10.796</u>	<u>231.690</u>

De materiële vaste activa worden aangewend in het kader van de bedrijfsvoering. De verzekerde waarde van de materiële vaste activa bedraagt € 639.600.

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages:

Gebouwen (exclusief grond)	4%
Inventaris en vervoermiddelen	10-50%

De restwaarde van de gebouwen bedraagt € 158.000 (betreft 50% van de toenmalige WOZ-waarde).

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
2.7.2 Vorderingen		
Vooruitbetaalde pensioenpremie	4.910	-
Vooruitbetaalde kosten	1.416	2.379
Te ontvangen bedragen	15.354	6.724
Gelden onderweg	270	2.048
	<u>21.950</u>	<u>11.151</u>

2.7.3 Liquide middelen

Banken	223.038	223.509
Kas	297	4
	<u>223.335</u>	<u>223.513</u>

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

PASSIVA

2.7.4 Reserves en fondsen

	2017	2016
	€	€
Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	374.729	374.887
Mutatie volgens resultaatbestemming	-6.780	-158
Saldo per 31 december	<u>367.949</u>	<u>374.729</u>

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan verplichtingen kan worden voldaan.

De grondslag voor de continuïteitsreserve bedraagt maximaal 50% van de totale doorlopende kosten. Dit zijn de totale kosten verminderd met de communicatiekosten.

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
Reserve financiering activa		
Saldo per 1 januari	1.402	2.804
Mutatie volgens resultaatbestemming	-1.402	-1.402
Saldo per 31 december	-	1.402

Deze reserve is bestemd voor de benodigde investeringen die niet uit de reguliere fondsenwerving gefinancierd kunnen worden.

Bestemmingsfondsen		
Saldo per 1 januari	7.500	-
Mutatie volgens resultaatbestemming	18.470	7.500
Saldo per 31 december	25.970	7.500

De bestemmingsfondsen hadden in 2017 het volgende verloop:

	Saldo per 1 januari	Toevoeging in 2017	Onttrekking in 2017	Saldo per 31 december
	€	€	€	€
Vervanging bus	7.500	-	-2.699	4.801
Stationsposters, snelwegbord, gastlessen	-	3.526	-3.526	-
3 ^e scholenwerker (jubileumjaar)	-	21.169	-	21.169
	7.500	24.695	-6.225	25.970

De bestemming “3e scholenmedewerker” zal zeer waarschijnlijk niet structureel worden ingevuld vanwege de onzekere financiële toekomst en de lastendruk die een dergelijke structurele invulling met zich meebrengt. Wel wordt de mogelijkheid onderzocht van een freelanceoplossing dan wel een 0 uren contract.

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
2.7.5 Belastingen en sociale lasten		
Af te dragen omzetbelasting	126	126
Af te dragen loonheffing	7.012	7.686
Af te dragen pensioen	-	743
	<u>7.138</u>	<u>8.555</u>

2.7.6 Overige kortlopende schulden

Reservering vakantiegeld	10.764	12.516
Reservering vakantiedagen	3.650	3.791
Nog te betalen bedragen	10.695	2.610
	<u>25.109</u>	<u>18.917</u>

2.7.7 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Op 31 december 2017 waren er de volgende huurverplichtingen.

	< 1 Jaar	> 1 Jaar < 5 jaar	> 5 Jaar	Totaal
	€	€	€	€
Lease kopieerapparaat	1.496	623	-	2.119
	<u>1.496</u>	<u>623</u>	<u>-</u>	<u>2.119</u>

2.8 Toelichting op de baten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
BATEN			
2.8.1 Baten			
Bijdragen donateurs	326.137		269.126
Bijdragen nieuwsbrieven	165.530		110.067
Donaties scholenwerk	52.737		29.518
Nalatenschappen	16.975		32.839
Giften	300		5.723
Bijdragen kerken	51.781		41.647
Opbrengsten werkgroepen	21.973		19.605
Opbrengsten fondsen	13.201		35.288
Overige opbrengsten	16.137		18.810
	<u>664.771</u>	<u>600.000</u>	<u>562.623</u>

2.9 Toelichting op de lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
2.9.1 Personeelskosten			
Salarissen	232.602		234.358
Sociale lasten	39.937		38.473
Pensioenlasten	24.533		24.157
Overige personeelskosten	49.690		36.526
Totaal personeelskosten	346.762	325.000	333.514

Het gemiddeld aantal werknemers in FTE gedurende het boekjaar 2017 bedroeg 6,7 (2016: 6,6).

Directiebezoldiging

De heer W.H.C. Verboom
Algemeen directeur

Dienstverband		
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald
Uren	18	36
Parttime percentage	50	100
Periode	01/01-31/12	01/01-30/05
Parttime percentage		50
Periode		30/05-31/12
	€	€
Jaarbezoldiging		
Brutosalaris (inclusief vakantiegeld)	37.828	38.481
Sociale lasten	6.518	6.567
Pensioenlasten	5.353	6.477
Onbelaste vergoedingen	4.345	4.903
Totaal bezoldiging	54.044	56.428

2.9 Toelichting op de lasten (vervolg)

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Lonen en salarissen			
Brutolonen	216.163		218.014
Vakantiegeld	16.439		16.977
	<u>232.602</u>		<u>234.991</u>
Af: Ontvangen ziekengeld	-		-633
	<u>232.602</u>		<u>234.358</u>
	<u><u>232.602</u></u>		<u><u>234.358</u></u>

2.9.2 Communicatiekosten

Stationsreclame	-		29.040
Verspreidingskosten	15.872		18.124
Verzendkosten	5.459		11.677
Kort en Bondig	29.919		37.272
Marketingkosten algemeen	134.790		22.375
Regionale reclameactiviteiten	895		891
Kosten beurzen	1.283		1.959
Kosten vloekmonitor	328		598
Regionale activiteiten	34.611		17.109
Overig materiaal	144		691
Website	8.364		15.274
Overige publiciteits- en communicatiekosten	2.214		1.702
	<u>233.879</u>	<u>230.000</u>	<u>156.712</u>
	<u><u>233.879</u></u>	<u><u>230.000</u></u>	<u><u>156.712</u></u>

2.9 Toelichting op de lasten (vervolg)

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
2.9.3 Huisvestingskosten			
Energiekosten	7.350		6.106
Verzekeringen	6.260		5.237
Doorberekende servicekosten	2.723		2.723
Onderhoud gebouwen	491		1.625
Huuropbrengsten	-14.200		-14.200
Overige huisvestingskosten	13.055		10.333
	<u>15.679</u>	<u>20.000</u>	<u>11.824</u>
2.9.4 Algemene- en kantoorkosten			
Kantoorbenodigdheden	445		1.626
Kopieerkosten	1.790		1.790
Computerbenodigdheden	947		457
Reiskosten	380		259
Vergaderkosten	2.659		2.003
Kosten financiële administratie	1.293		1.956
Accountants- en advieskosten voorgaand jaar	6.746		7.003
Accountantskosten huidig jaar	6.050		-
Betalingsverschillen	165		621
	<u>20.475</u>	<u>20.000</u>	<u>15.715</u>
2.9.5 Afschrijvingen			
Gebouwen	11.254		11.254
Inventaris	12.260		15.600
Vervoermiddelen	2.699		1.402
	<u>26.213</u>	<u>5.000</u>	<u>28.256</u>

2.10 Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te Veenendaal 25 april 2018.

De heer drs. L.B.C. Boot
Voorzitter

Mevrouw drs. J. Visser-van den Brink
Secretaris

De heer mr. W.A. Mackay
Penningmeester

3. OVERIGE GEGEVENS

Stichting Bond tegen het Schenden van Gods Heilige Naam
Landjuweel 46
3905 PH VEENENDAAL

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de directie van Stichting Bond tegen het Schenden van Gods Heilige Naam

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Bond tegen het Schenden van Gods Heilige Naam te Veenendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bond tegen het Schenden van Gods Heilige Naam per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017 (met een balanstotaal van € 476.976);
2. de staat van baten en lasten over 2017 (met een resultaat van € 10.288 positief); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bond tegen het Schenden van Gods Heilige Naam zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 25 april 2018.

WITH accountants B.V.
Drs. J. Snoei RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2017 van Stichting Bond tegen het schenden van Gods Heilige Naam

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGE

Begroting 2018

	Begroting 2018	Realisatie 2017	Begroting 2017
	€	€	€
<u>BATEN</u>			
Baten van particulieren	425.000	527.999	500.000
Baten van bedrijven	100.000	26.777	50.000
Baten van andere organisaties-zonder-winststreven	100.000	109.995	50.000
Som van de geworven baten	625.000	664.771	600.000
Overige baten	-	-	-
Som van de baten	625.000	664.771	600.000
<u>LASTEN</u>			
Besteed aan de doelstelling	452.000	470.822	439.500
Wervingskosten	106.000	109.377	103.000
Kosten beheer en administratie	67.000	62.809	57.500
Som van de lasten	625.000	643.008	600.000
Saldo voor financiële baten en lasten	-	21.763	-
Saldo financiële baten en lasten	-	-11.475	-
Saldo van baten en lasten	-	10.288	-